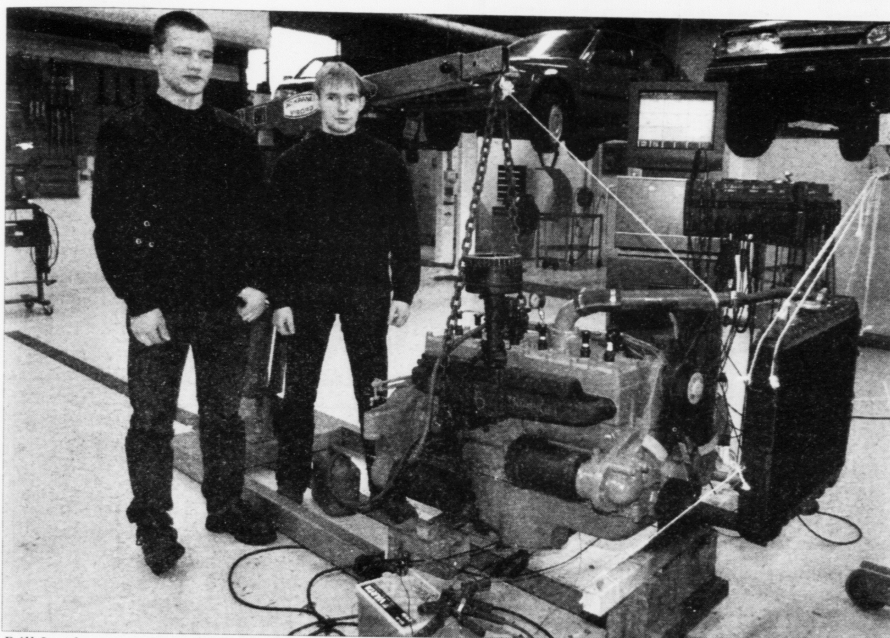

Lagt til rættis:
Eiríkur Lindenskov

út at koyra

9/99

Páll Lamhauge og Heðin Johannesen, sum báðir læra til bilmekanikara, hava staðið fyrri umvælingararbeiðinum
Mynd: Jens Kristian Vang

Umvælt 67 ára gamlan motor

Á Tekniska skúla í Havn hava læringar umvælt ein 67 ára gamlan motor til Triangel brandbilin hjá Slökkiliðnum í Havn. Bilurin skal koyra nýggjársaftan

EIRIKUR LINDENSKOV

Á Tekniska skúla í Havn eru teir júst lidnir at umvæla motorin í gamla brandbilinum hjá Tórshavnar býráð, sum er frá 1932.

Talan er um ein Triangel brandbil, sum varð keyptur til Føroyar í 1962. Hóast motorurin er frá 1932, so er bilurin kortini bygður í 1937, og fyrstu árin hevur hann verið nýttur sum brandbilur í Danmark - til hann í 1962 varð keyptur heim til Føroya.

Tað eru teir báðir bilmekanikalærararnir Páll Lamhauge og Heðin Johannesen, sum hava verið teir, ið mest hava tikist við arbeiðið, hóast aðrir felagar sjálvandi hava hjálpt til. Í hesum umfari hava teir báðir verið á Tekniska skúla í fimm vikur, og tvær av vikunum hava teir burtur av brúkt til at gera motorin lidnan.

Tað var í februar í fjør, at

Tekniska skúli í Havn og Tórshavnar býráð gjørdi avtalu um, at motorurin úr gamla brandbilinum skuldi umvælast á skúlanum. Býráðið skuldi síðani seta sjálvan bilin í stand, og er ætlanin at bilurin skal koyra á nýggjársaftan.

Tá motorurin kom út á Tekniska skúla varð hann partvís sundurtikin, og onkrir lutir vantaðu. Eiríkur Simonsen, lærari á Tekniska skúla sigur, at hesir motorar tá í tíðini vóru vanligir, og vóru eisini brúktir í lokomotivum til góðstok.

— Alt er upp á tann gamla mátan m. a. við síðventilum, sigur Eiríkur Simonsen.

Sum vera man er ikki so lætt at fáa fatur á lutum til ein so gamlan motor, so læringarir hava sjálvir verið noyðdir at tilevnað summar lutir. Eitt nú vantaðu plat-

inustiftirnar, men við at broyta upp á nakrar stiftir, teir høvdu liggjandi, so bar tað eisini til. Eisini máttu teir gera nýggjar pakningar til manifold og toppstykki.

Viðvíkjandi ventilum, so hava teir skift út try stýri, avrættað, slipað og fresað. Stempulringar eru skiftir og toppstykkið og blokkurin eru avrættað - tilsamans er fresað burt okkurt um 1 mm av blokkinum og toppstykkinum vegna teting. Av somu orsök er kompressiónin nú nakað hægri, enn hon upprunaliga var, men hetta ger einki í dag, siga teir, tí við nútíðar brennievni kunnu motorarnir koyra við væl hægri kompressión enn fyrr.

Av tí at krumpappaksilin var illa rustaður og legurnar illa slitnar, var hesin parturin av motorinum sendur til Danmarkar - til Næstved, har hetta varð slipað og nýggjar legur gjørdar.

Kaboratorurin var sum vera man skitin - og ringt

er at vaska, tá hann hevur staðið í so mong ár. Men við nýggjastu tøkni er lettari. Á Tekniska skúla hava teir møguleika at vaska slíkar lutir í ultraljóði, sum reinsar allar huldur kanalar, og soleiðis fekt kaboratorurin reinur aftur.

Nú motorurin koyrir, hava teir mált hann út við nútímans tölum, teir hava á Tekniska skúli, og tað vísir seg alt at vera í lag, burtursæð frá, at allir tendripropparnir ikki vóru heilt í lagi. Hesir eru ikki so lættir at fáa, so teir hava roynt at leitað í Danmark - og fyri at tað ikki skal vera lygn, so komu boðini um, at nýggir proppar vóru funnir, meðan Sosialurin vitjaði á skúlanum.

Nú motorurin er liðugur, verður hann pakkaður niður og goymdur, til bilurin er gjørdur liðugur, siga teir á tekniska skúla. Og læringarir eru væl nøgdir - og siga seg hava fingið nógv burtur úr.

Eiríkur Simonsen, lærari, sigur, at hetta hevur verið ein sera spennandi uppgáva at hava havt á skúlanum. Hann heldur, at rættast var, um vit høvdu eitt tekniskt savn í býnum, so til bar at varðveita slíkar lutir undir tryggum umstøðum.

— Tað er so nógv, sum

kundi verið savnað á einum slíkum savni. Ikki bara bilar, men so nógvir aðrir tekniskir lutir, vísir Eiríkur Simonsen á.

Á Tekniska skúla hava teir eisini ymisk gomul motordrvin spól, sum teir nýta í undirvísingini fyri at

sígja, hvussu gomlu motorarnir virkaðu. Hetta eru eisini lutir, sum kundu verið á einum slíkum savni, heldur Eiríkur Simonsen, sum fegin tekur aðrar slíkar avbjóðingar inn í undirvísingina á Tekniska skúla.

Triangel-brandbilur koyra nýggjársaftan

Ætlanin er, at 62 ára gamli brandbilurin hjá Tórshavnar býráð skal verða klárur at koyra til nýggjárs.

— Hetta ynskið er komið frá býráðnum, siga teir báðir læringarir, Páll lamhauge og Heðin Johannesen, sum hava staðið fyrri arbeiðinum á skúlanum.

Teir siga, at býráðsformaðurin hevur sagt teimum, at nýggjársaftan fer Tórshavnar Kommuna at skipa fyri eini serligari staðfesting av ártúsundskiftinum, m. a. vð fyrverki.

Hetta skal halda fram inn í næsta árið, eitt nú á ólavsøku ár 2000.

Í hesum sambandi er ætlanin, at eitt nú gamli brandbilurin skal verða við í hátíðarhaldinum, eins og onnur gomul út-

gerð hjá Tórshavnar Slökkiliði, sum skal standa tøk, um okkurt verður áfátt - ella kanska fyriskipað(!?) nýggjársaftan.

Læringarir halda, at hetta kanska kundi havt áhuga hjá limunum í Føroya Ellisakfórum.

Teir siga víðari, at skúlin nú hevur gjørt sítt til, at motorurin nú er í góðum standi. Øll forkromingin, sum hoyrir til bilin er viðgjørd av nýggjum aðrastaðni, so at hon stendur sum frá fyrsta degi. Nú er so bert eftir at gera sjálvan bilin kláran - og vantar eitt sindur av upprætting og málaraarbeiði, og hann nýggjársaftan kann standa eins vakur og í 1937, siga Páll Lamhauge og Heðin Johannesen við Sosialin.

Teknisk data

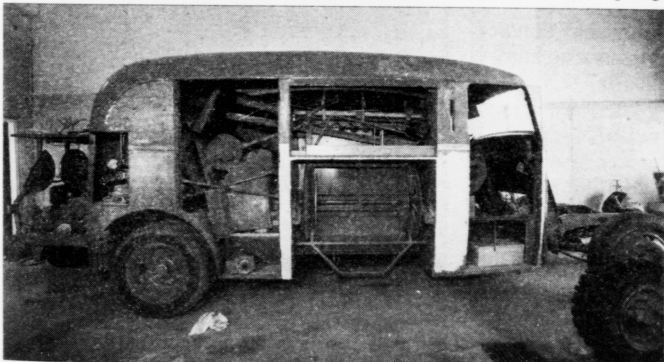
Triangel brandbilurin frá 1937

ccm:	6.270
HK:	92
Typa:	4 takts bensin rekkjumotorur
Cylinder placering:	6
Cylindertal:	108 mm
Boring:	114 mm
Slaglongd:	12 v og + til stell
El skipanin:	61
Oljumongd:	39 l
Kølivatnsmongd:	60 l/100 km
Bensinnýtsla:	svar ti 1,6 km/l

Læringarir hava borið saman Triangelin við ein nútímans motor við somu effekt: Ein Opel Corsa Sport:

Opel Corsa Sport

ccm:	1.389
HK:	90
Typa:	4 takts bensin rekkja
Cylinder plac:	4
Cylindertal:	77,6 mm
Boring:	73,4 mm
Slaglongd:	12 v
El skipan:	3,5 l
Oljumongd:	5,6 l
Kølivatnsmongd:	7,5 l/100 km
Bensinnýtsla:	svarar til 13,3 km/l

Gamli Triangel-brandbilurin stendur á brandstøðini í Havn. Nú er motorurin liðugur umvældur - og ætlanin er, at bilurin skal koyra nýggjársaftan í ár